ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

VAIDEOTSUS
ja
ETTEKIRJUTUS-HOIATUS
avaliku teabe asjas nr. 2.1-3/26/1154-2311

Vaideotsuse ja ettekirjutuse tegija	Andmekaitse Inspektsiooni jurist Elve Adamson
Vaideotsuse ja ettekirjutuse tegemise aeg ja koht	21.07.2026 Tallinnas
Vaide esitamise aeg	03.06.2026
Teabevaldaja	Kiili Vallavalitsus aadress: Nabala tee 2a, 75401 Kiili e-posti aadress: info@kiilivald.ee
Teabevaldaja vastutava isik	Vallasekretär
Vaide esitaja (teabenõudja)	Eraisik e-posti aadress: xxxxxxxxx@gmail.com

RESOLUTSIOON:

avaliku teabe seaduse (AvTS) § 45 lg 1 punkti 1, § 51 lõike 1 punktide 1 ja 4, haldusmenetluse seaduse (HMS) § 85 punktide 2 ja 4 ja Vabariigi Valitsuse seaduse § 75^1 lõike 4 alusel

1) teen vaideotsuse rahuldada vaie osaliselt
2) teen teabevaldajale täitmiseks kohustusliku ettekirjutuse:
a) vaadata uuesti läbi vaide esitaja 18.05.2026 pöördumise teabenõude osa ning kas väljastada vaide esitajale tema poolt soovitud teave ja dokumendid kui need on vallal dokumenteeritud kujul olemas või keelduda teabe väljastamisest kui selleks on seadusest tulenev alus
b) kui vallal soovitud teavet dokumenteeritud kujul (millest saab teha koopiaid või väljavõtteid) ei ole, siis keelduda teabenõude täitmisest ja põhjendada keeldumist (AvTS § 23 lg 3).
c) juhul kui vallal ei ole arusaadav, milliseid konkreetseid dokumente vaide esitaja soovib, siis võtta vaide esitajaga ühendust ning selgitada välja milliseid dokumente vaide esitaja soovib.
3) jätta vaie rahuldamata pöördumise osas, milles vaide esitaja küsib selgitusi, kuna Andmekaitse Inspektsioon ei teosta järelevalvet märgukirjale ja selgitustaotlusele vastamise seaduse üle
4) määran ettekirjutuse täitmise tähtajaks 30.07.2026. Samaks ajaks edastada Andmekaitse Inspektsioonile koopia vaide esitajale edastatud täiendavast vastusest.

AvTS § 52 kohaselt peab teabevaldaja ettekirjutuse saamisest alates viie tööpäeva jooksul võtma kasutusele abinõud ettekirjutuse täitmiseks ja teatama sellest Andmekaitse Inspektsioonile.

VAIDLUSTAMISVIIDE:

Vaide esitaja saab 30 päeva jooksul pöörduda teabevaldaja vastu halduskohtusse üksnes vaideotsuse (ülaltoodud punkt 3) rahuldamata jäänud osas. Vaide esitaja saab 30 päeva jooksul pöörduda Andmekaitse Inspektsiooni vastu halduskohtusse, kui Andmekaitse Inspektsioon rikkus menetlemisel vaide esitaja õigusi muul viisil.

Teabevaldaja saab ettekirjutuse (ülaltoodud punkt 2) vaidlustada 30 päeva jooksul, esitades kas:
- haldusmenetluse seaduse kohase vaide Andmekaitse Inspektsiooni peadirektorile või
- halduskohtumenetluse seadustiku kohase kaebuse halduskohtusse (sel juhul ei saa enam samas asjas vaiet läbi vaadata).

Ettekirjutuse vaidlustamine ei peata selle täitmise kohustust ega täitmiseks vajalike abinõude rakendamist.

HOIATUS:

Kui teabevaldaja jätab Andmekaitse Inspektsiooni ettekirjutuse täitmata, võib Andmekaitse Inspektsioon pöörduda teabevaldaja kõrgemalseisva asutuse, isiku või kogu poole teenistusliku järelevalve korraldamiseks või ametniku suhtes distsiplinaarmenetluse algatamiseks. (AvTS § 10 lõiked 1 ja 4, § 53 lõige 1).

SUNNIRAHA HOIATUS:

Kui ettekirjutus on jäetud määratud tähtajaks täitmata, määrab Andmekaitse Inspektsioon ettekirjutuse adressaadile avaliku teabe seaduse § 51 lõike 3 alusel:

sunniraha 2000 eurot.

Sunniraha võib määrata korduvalt – kuni ettekirjutus on täidetud. Kui adressaat ei tasu sunniraha, edastatakse see kohtutäiturile täitemenetluse alustamiseks. Sel juhul lisanduvad sunnirahale kohtutäituri tasu ja muud täitekulud.

FAKTILISED ASJAOLUD:

1. Vaide kohaselt esitas vaide esitaja 18.05.2026 Kiili vallavalitsusele pöördumise, mis sisaldas nii teabenõuet kui selgitustaotlust.
2. 27.05.2026 keeldus Kiili vallavalitsus teabenõude täitmisest AvTS § 23 lg 1 p 3 alusel, et teabenõude täimine ei ole võimalik, **kuna teabenõude täpsustamisel** ei selgu, millist teavet teabenõudja taotleb.
3. Vaide esitaja eeltooduga ei nõustunud ning esitas Andmekaitse Inspektsioonile vaide.
4. Kuna vaides esinesid puudused andis Andmekaitse Inspektsioon vaide esitajale tähtaja vaides esinevate puuduste kõrvaldamiseks.
5. 10.06.2026 kõrvaldas vaide esitaja vaides esinevad puudused ning inspektsioon võttis vaide menetlusse.

VAIDE ESITAJA NÕUE JA PÕHJENDUSED:

Vaide kohaselt esitas vaide esitaja 18.05.2026 Kiili vallavalitsusele teabenõude ja selgitustaotluse seoses Sahkari tänava massipiirangu erandlubade menetlemisega.

Pöördumise eesmärk oli saada teavet selle kohta kas on koostatud ja hinnatud:
-massipiirangu lubade menetlemisel tolmuhäiringu hinnangud;
- liiklusohutuse hinnangud
- alternatiivsete marsruutide kasutamise võimalust;

Ühtlasi soovis vaide esitaja vaide kohaselt dokumentaalset tõendust, kas on vald on teostanud kontrolli ning kuidas see on dokumenteeritud.

Vaide esitaja märgib, et varasemas vastuses märkis järelevalveinspektor Xxxxxx-Xxxxx Xxxxxxx: *„On võimalik, et varasemalt pole selliseid asju Sahkari tänavale teede kasutamise loa andmise puhul hinnatud, kuid tänasel päeval seda tehakse.“* **Sellest tulenevalt palus vaide väljastada vastavad dokumendid või kinnitada, et neid ei ole koostatud**.

Kiili vallavalitsus keeldus sisuliselt teabenõude täitmisest, viidates muu hulgas märgukirjale ja selgitustaotlusele vastamise seaduse § 5 lg 9 sätetele ning väitele, et pöördumistega üritatakse halvata või takistada vallavalitsuse tööd. Vaide esitaja leiab vaides, et teabenõude sisu oli arusaadav ja piisavalt määratletud. Teabenõudes oli konkreetselt määratletud, millist teavet sooviti saada.

Pöördumine ei puudutanud üksnes massipiirangu lubasid, mis on avalikult kättesaadavad, vaid nende lubade menetlemisel koostatud või koostamata jäetud dokumente ja kaalutlusandmeid.

Vaide esitaja leiab, teabevaldaja ei vastanud küsimusele, kas nõutud dokumendid eksisteerivad või neid ei ole koostatud, kas need asuvad mõne muu teabevaldaja valduses või neile kehtib juurdepääsupiirang. Selle asemel keelduti tervikuna vastamast.

Teabevaldaja viitas üldiselt pöördumisõiguse võimalikule kuritarvitamisele, kuid ei põhjendanud, milles seisnes konkreetse teabenõude kuritarvitav iseloom. Samuti ei selgitatud, kuidas takistaks küsimus dokumentide olemasolu või puudumise kohta avalike ülesannete täitmist.

Vaide esitaja leiab, et teabenõude esemeks oli olemasolev teave, kuna taotleti olemasolevate dokumentide väljastamist või kinnitust nende puudumise kohta. Teabenõudes ei nõutud uute analüüside koostamist ega uue teabe loomist.

Vaide esitaja palub Andmekaitse Inspektsioonil:

1. Kontrollida Kiili Vallavalitsuse tegevuse õiguspärasust teabenõude täitmisest keeldumisel.
2. Hinnata, kas teabenõude täitmisest keeldumine oli kooskõlas avaliku teabe seadusega.
3. Vajadusel teha Kiili Vallavalitsusele ettekirjutus teabenõude nõuetekohaseks lahendamiseks.

TEABEVALDAJA PÕHJENDUSED:

Vastuses inspektsiooni järelepärimisele selgitas Kiili Vallavalitsus, et luges teabenõudeks pöördumise punkti 2. Samas ei olnud Kiili vallavalitsusel arusaadav, milliseid dokumente vaide esitaja soovis.

Lisaks on Kiili vallavalitsus selgitanud, et *Kiili vald ei ole otseselt kasutanud keeldumise aluseks AvTS § 23 lg 1 p 3. Vaid oma vastuskirja viimases lõigus on välja toodud, et ei ole arusaadav millist teavet teabenõudega nõutakse. Vaide esitajal oli ja on võimalik täpsustada dokumente, mida ta soovib teabenõude korras kätte saada.*

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED:

Juurdepääs avalikule teabele

1. Tulenevalt AvTS § 3 lg-st 1 on avalik teave mis tahes viisil või mis tahes teabekandjale jäädvustatud ja dokumenteeritud teave, mis on loodud või saadud seaduse või selle alusel antud õigusaktides sätestatud avalikke ülesandeid täites. Seega puudutab teabenõue **asutuses olemas oleva dokumendi või muu teabe (nii paberil kui digitaalkujul) väljastamist.** Teabenõudega võib välja küsida näiteks terve dokumendi sisu või ka üksnes selle väljavõtteid eeldusel, et vastamiseks ei tule luua uut teabe sisu. Kui vastamiseks tuleb luua uus teave või dokument, näiteks küsitakse asutuselt selgitusi või põhjendusi tema tegevuse kohta, on tegemist selgitustaotluse või märgukirjaga, millele vastatakse märgukirjale ja selgitustaotlusele vastamise seaduse alusel. Viimase üle Andmekaitse Inspektsioon järelevalvet ei teosta.

2. Tulenevalt AvTS §-st 6 on teabenõue teabenõudja poolt AvTS-s sätestatud korras teabevaldajale edastatud taotlus teabe saamiseks ning teabenõudja on iga isik, kes esitab teabevaldajale teabenõude AvTS-s sätestatud korras. Juurdepääs teabele võimaldatakse teabevaldaja poolt kas teabenõude täitmisega või teabe avalikustamisega (AvTS §-id 6-8).

3. AvTS § 9 lg 2 p-ide 1 ja 7 kohaselt on teabevaldaja teabele juurdepääsu võimaldamisel kohustatud tagama juurdepääsu neile **dokumentidele**, millele teabenõudja juurdepääsu taotleb ja millele teabenõudjal on juurdepääsuõigus ning tagama juurdepääsupiirangutest kinnipidamise.

4. AvTS § 15 lg 2 sätestab, et teabevaldaja ametnik või töötaja on kohustatud igakülgselt **abistama teabenõudjat teabenõude esitamisel** ning teabenõudjale vajaliku teabe, selle asukoha ja teabenõudjale sobivamate võimalike juurdepääsuviiside välja selgitamisel. Sama paragrahvi lg 4 kohaselt kui teabenõudest ei selgu, millisel viisil või millist teavet teabenõudja soovib, peab teabevaldaja teabenõude täpsustamiseks võtma teabenõudjaga viivitamata ühendust.

Teabenõudele vastamine

5. AvTS § 18 lg 1 sätestab, et teabenõudele tuleb vastata viivituseta kuid, mitte hiljem kui viie tööpäeva jooksul, kas väljastada soovitud dokumendid või keelduda nende väljastamisest kui selleks on seadusest tulenev alus. Teabenõude täitmisest keeldumise alused on sätestatud AvTS §-s 23 ning keeldumise korral tuleb keeldumist ka põhjendada (AvTS § 23 lg 3).

6. Antud juhul on vaide esitaja edastanud Kiili vallavalitsusele pöördumise, mis sisaldas nii teabenõuet kui selgitustaotlust. Teabenõude korras saab teabevaldajalt nõuda dokumente sellisel kujul nagu need teabevaldajal olemas on ning ei saa nõuda teavet enda poolt soovitud kujul, kui dokumendid soovitud kujul teavet ei sisalda või soovitud dokumente vallal ei ole. Seega tuli vaide esitaja pöördumises käsitleda teabenõudena seda osa, milles vaide esitaja soovis kas konkreetseid dokumente või teavet, kas mingeid dokumente on koostatud.

7. Vastuses inspektsiooni järelepärimisele on vallavalitsus selgitanud, et luges teabenõudeks

ainult teabenõude punkti 2, milles vaide esitaja palus *väljastada dokument või dokumendid, mille alusel sellist hindamist tehakse, näiteks korraldus, juhis, töökorraldus, sisekord, menetluspraktika kirjeldus, kontroll-leht või muu asjakohane dokument.* Andmekaitse Inspektsioon nõustub Kiili vallaga selles, et eeltoodud punkti puhul on tegemist teabenõudega avaliku teabe seaduse mõistes. Samas sisaldab pöördumise punkt 2 ka selgitustaotlust, osas, milles vaide esitaja soovib näiteks teavet, kes otsustab loa andmise või sellest keeldumise või kuidas on tagatud hilisem kontrollitavus, mis eeldab selgituste andmist.

8. Samas jääb inspektsioonile arusaamatuks, miks ei käsitletud teabenõude punkti 6 teabenõudena, kus vaide esitaja palus väljastada tee hööveldamisega seotud dokumendid, sh töö, tellimise või korraldamise alus ning võimalikud kontrolli – või järelevalvedokumendid hööveldamise järgselt.

9. Eeltoodust võib aru saada, et vaide esitaja eeldas, et vastav teave on vallal kirjalikult dokumenteeritud. Siinkohal juhib Andmekaitse Inspektsioon valla tähelepanu sellele, et teabenõudja ei pea täpselt teadma, kas üks või teine teave on vallal dokumenteeritud kujul olemas. Kui vaide esitaja poolt soovitud teavet ei ole dokumenteeritud kujul olemas või eeldab teabe väljastamine eelnevalt erinevatest materjalidest andmete kogumist, siis tuleb teabenõude täitmisest keelduda. Antud juhul ei nõustu Andmekaitse Inspektsioon Killi vallaga selles, et teabenõudest ei ole aru saadav, millist teavet vaide esitaja soovis. Seda enam, et varasemalt on vallavalitsus vaide esitajale kinnitanud, et *„On võimalik, et varasemalt pole selliseid asju Sahkari tänavale teede kasutamise loa andmise puhul hinnatud, kuid tänasel päeval seda tehakse.*

10. Vastuses inspektsiooni järelepärimisele, selgitas Kiili vallavalitsus, et *Kiili vald ei ole otseselt kasutanud keeldumise aluseks AvTS § 23 lg 1 p 3. Vaid oma vastuskirja viimases lõigus on välja toodud, et ei ole arusaadav millist teavet teabenõudega nõutakse. Vaide esitajal oli ja on võimalik täpsustada dokumente, mida ta soovib teabenõude korras kätte saada.*

11. Eeltoodu jääb Andmekaitse Inspektsioonile arusaamatuks, kuna AvTS § 23 lg 1 p 3 on otsene keeldumise alus. Lisaks on vallavalitsus 27.05.2026 vaide esitajale kell 16:30 edastatud vastusesse kopeerinud AvTS §-i 23 teksti, milles on värvitud kollaseks lg 1 p 3, mis annab teabevaldajale õiguse **keelduda teabenõude täitmisest juhul, kui teabenõude täpsustamisel ei selgu,** millist teavet teabenõudja taotleb. 27.05.2026 kell 16:35 on teabenõudele vastaja täpsustanud ka keeldumise aluseid ja viidanud veelkord teabenõudele täitmisest keeldumise alusena AvTS § 23 lg 1 p 3-le. Seega ei ole asjakohane vallavalitsuse väide nagu ei oleks keeldutud teabenõude täitmisest AvTS § 23 lg 1 p-i 3 alusel. Ehk siis selleks, et eeltoodud sätte alusel teabenõude täitmisest keelduda, tuleb lasta eelnevalt teabenõudjal oma teabenõuet täpsustada. Edastatud dokumentidest ei nähtu, et seda oleks tehtud.

12. Samas ei saa Andmekaitse Inspektsioon Kiili vallavalitsusega nõustuda ka selles, et vaide esitaja pöördumises sisaldunud teabenõudest ei ole arusaadav, milliseid dokumente vaide esitaja soovis. Teabenõude punktis 2, mille ka vallavalitsus ise luges teabenõudeks, küsis vaide esitaja *dokumenti või dokumente, mille alusel sellist hindamist tehakse, näiteks korraldus, juhis, töökorraldus, sisekord, menetluspraktika kirjeldus, kontroll-leht või muu asjakohane dokument.* Ehk siis inspektsioonile arusaadavalt soovis vaide esitaja dokumente, mille alusel tehakse pöördumise punktis 1 toodud hinnanguid. Kui vallal selliseid dokumente ei olnud, siis oli vallal võimalus keelduda teabenõude täitmisest AvTS § 23 lg 1 p 2 alusel, mida antud juhul aga tehtud ei ole.

13. Kuna antud juhul ei ole vallavalitsus keeldunud teabenõude täitmisest põhjusel, et tal soovitud /teavet/dokumente ei ole (AvTS § 23 lg 1 p 2) ning ei ole võtnud vaide esitajaga ühendust teabenõude täpsustamiseks (selgitanud välja millist teavet vaide esitaja soovis), siis ei olnud võimalik vaide esitajal ka oma teabenõuet täpsustada. Andmekaitse Inspektsioon peab siinkohal vajalikuks Kiili vallale selgitada, et seadus ei anna võimalust keelduda teabenõude

täitmisest AvTS § 23 lg 1 p 3 alusel, kui eelnevalt ei ole teabenõuet täpsustatud. Seda ei asenda ka keeldumise lõpus toodud lause, et vallal ei ole arusaadav, millist teavet soovitakse.

14. Kuna vallavalitsus keeldus teabenõude täitmisest AvTS § 23 lg 1 p 3 alusel, kuid ei võtnud eelnevalt teabenõudjaga/vaide esitaja ühendust ega täpsustanud teabenõudja soovi, siis ei ole vallavalitsus täitnud ka AvTS §-st 15 lg-st 2 ja 4 tulenevat teabevaldaja abistamise kohustust. AvTS § 23 lg 1 p 3 alusel keeldumine oleks olnud asjakohane siis, kui eelnevalt oleks võetud teabenõudjaga ühendust teabenõude täpsustamiseks ning kui ka siis ei olnud teabenõude täpsustusest arusaadav, millist teavet/dokumente vaide esitaja soovis.

15. Eeltoodust tulenevalt tuleb Kiili vallavalitsusel vaide esitaja 18.05.2026 pöördumise teabenõude osa uuesti läbi vaadata ning kas väljastada vaide esitaja poolt soovitud teave ja dokumendid kui need on dokumenteeritud kujul olemas või kui soovitud teavet dokumenteeritud kujul (millest saab teha koopiaid või väljavõtteid) valla ei ole, siis keelduda teabenõude täitmisest AvTS § 23 lg 1 p 2 alusel ja põhjendada keeldumist (AvTS § 23 lg 3). Juhul kui vallal ei ole arusaadav, milliseid konkreetseid dokumente vaide esitaja soovib, siis tuleb vallal võtta vaide esitajaga ühendust ning selgitada välja milliseid dokumente vaide esitaja soovib.

16. Siinkohal juhib Andmekaitse inspektsioon ka vaide esitaja tähelepanu sellele, et teabenõude esitamisel tuleb esitada teabenõue võimalikult konkreetselt ja täpselt, millist teavet või dokumente soovitakse, et teabevaldajal oleks võimalikult lihtsalt arusaav, millist teavet soovitakse, kuna teabevaldaja vastab teabenõudele nii nagu ta sellest aru saab. Samuti saab teabenõude korras küsida teavet ainult sellisel kujul nagu see asutusel olemas on. Kui vaide esitaja poolt soovitud teave eeldab erinevatest dokumentidest andmete kogumist ja selle alusel uue dokumendi koostamist, siis loetakse selline teabenõue selgitustaotluseks ning sellele vastatakse märgukirjale ja selgitustaotlusele vastamise korras. Viimase üle Andmekaitse Inspektsioon järelevalvet ei teosta. Kuna Andmekaitse Inspektsioon märgukirjale ja selgitustaotlusele vastamise seaduse üle järelevalvet ei tee, siis võta inspektsioon ka seisukohta selgitustaotlusele vastamisest keeldumise osas.

/allkirjastatud digitaalselt/
Elve Adamson
jurist
peadirektori volitusel